

CATÀLEG DE LA BIBLIOTECA DE LA COMUNITAT DE DOMERS I PREVERES DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT PERE DE RIPOLL: SEGLES XV-XVI

Joan Ferrer i Godoy

Arxiu Històric Comarcal de Ripoll

La realització i difusió d'instruments de descripció és una de les principals tasques que tot arxiu ha de promoure. Per una banda, es facilita la tasca de recerca dels estudiosos i, a més, es perpetua el coneixement del contingut, tot preservant-lo de possibles pèrdues o furts. És evident que la difusió pública complementa el control que cal exercir sobre la documentació històrica. El catàleg de la Biblioteca de la comunitat de domers i preveres de l'església de Sant Pere de Ripoll, que a continuació us presentem, s'adscriu en aquesta línia i, per sobre de tot, pretén que sigui útil per als investigadors; a més, lògicament, volem testimoniar el valor en si mateix d'aquest fons bibliogràfic.

Aquest fons, que procedeix de l'Arxiu Històric de Santa Maria de Ripoll (AHSMR) —abans denominat Arxiu de Sant Pere, ubicat en una sala de les golfes de l'església de Sant Pere—, ha estat recentment traslladat, com la resta d'aquest arxiu, a l'Arxiu Històric Comarcal de Ripoll (AHCR), situat a l'edifici de l'Antic Hospital Vell. Aprofitant aquesta circumstància, hem cregit convenient donar a conèixer un dels fons bibliogràfics més interessants de què disposa Ripoll, juntament amb el ja conegut i publicat corresponent a la biblioteca Lambert Mata.¹

Hem sintetitzat les dades bibliogràfiques dels exemplars. Per tant, considerem que no hem redactat un catàleg estrictament; més aviat hauríem de considerar la feina realitzada com una relació o llistat descriptiu; tanmateix,

les dades que proporcionem són suficients per identificar, descriure i localitzar els exemplars i, a més, permeten de fer-se una idea prou clara del valor i el volum d'aquest fons. S'ha aprofitat la redacció d'aquest catàleg per efectuar una neteja superficial dels volums, així com per consignar-ne l'estat de conservació de cara a prioritzar futures intervencions. Afegim que, per a la redacció d'aquest catàleg, a més de les paperetes escriptes per Tomàs Raguer i que fins ara eren l'únic instrument de descripció, hem utilitzat les fitxes de catalogació del Fons Antic de la Universitat de Barcelona²; aquest mètode ha permès concretar amb precisió alguns dels elements de descripció, sobretot els que es refereixen a l'autor, el títol i la matèria dels exemplars.

El fons bibliogràfic descrit conté, únicament, llibres editats durant els segles XV i XVI. Una de les tasques futures del nou Arxiu Comarcal serà, precisament, proporcionar als investigadors el catàleg de la resta del fons bibliogràfic de què es disposa, almenys dels exemplars dels segles XVII i XVIII. De moment, però, només hem pogut preparar el que considerem, bibliogràficament, més important.

Contingut:

Annex 1. Catàleg	4
Annex 2. Exemplars no datats	27
Annex 3. Exemplars no localitzats	28
Annex 4. Exemplars no localitzats per Tomàs Raguer i Fossas ..	29
Annex 5. Taula d'autors	31
Annex 6. Taula cronològica	33
Annex 7. Taula de matèries	35

Advertiment:

Només hem consignat la paginació en els exemplars en què hi constava. Hem mantingut el número de registre confeccionat per Eudald Graells i Puig.

L'esquema següent il·lustra els elements de descripció que hem inclòs de cada exemplar:

Número d'inventari

Any

AUTOR

Títol

—Ciutat d'edició i impressor

Especificacions tècniques

/ Matèria /

Abreviatures:

n: negre

v: vermell

b: blau

Setembre, 2001

¹ BIBLIOTECA LAMBERT MATA. **Catàleg de la biblioteca "Lambert Mata" de Ripoll.** Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Barcelona, 1989.

² <http://eclipsi.ub.es/virtua2/catalan/index.html>

Annex 1**Catàleg*****I*****1479****Quadragesimale ...**

—Milà. Hoc per utile impressum Mediolani per prudentes Alamanos Magistros artis huius. Uldericum Scinczenceller et Leonardum Pachel socios.

30 cms. Espai de les caplletres en blanc.

/ Sermons /

2**1487**

HEINRICH VON GORKUM, CA. 1386-1431

Textus Sententiarum una cum conclusionibus.

Colofó: Liber sententiarum magistri Petri [Com] una cum conclusionibus magistri Henrici Gorichem ...

—Basilea; Nicolau Kesler

31 cms. Cobertes de fusta. Caplletres a 3 tintes: n, v i b.

3**1487**

MEDIOLANO, MICHAEL DE

Quadraesimale seu sermonarium duplicatum scilicet per Adventum et quadragesimam ...

—Venècia, Nicolai Frankfort.

22 cms. 221 p. A la contracoberta interior, gravat d'un crani. Espai de les caplletres en blanc.

/ Sermons /

4**1495**

SANCHEZ DE VERCIEL, CLIMENT

[Sagramental de Climent Sanchez de Verciel. Traducció catalana.]¹

—Lleida.

32 cms. Exemplar incomplert.²

5³**1487, 1496****Sextus et Clementine de Tortis.**⁴ [Sextum decretalium]

—Venècia, per Baptista de Fortis.

44 cms. Caplletres i text a 2 tints: n i v. 1 gravat/esquema de parentiu. Espai d'alguns gravats i caplletres en blanc.

6

1497**Institutiones graecae grammatices.**

—Venècia, in adibus Aldus Manutii Romani.

21 cms. 1 gravat/esquema i caplletres a 1 tinta: n.

7

1498**CUCCHI, MARCO ANTONIO, 1506-1567****Marci Antonii Coccis sabellici in rapsodia historiarum ab orde condito.**

—Venècia, per Bernardinum et Matheum venetos.

39 cms. 467 p. Caplletres a 1 tinta: n.

8

1500**NICOLAUS DE LYRA, CA. 1270-1349****Postilla venerabilis fratris Nicolai de Lyra super psalterium feliciter incipit.**

—[Burdeus]? Joan Pinard.

25 cms. 178 p. Caplletres a 1 tinta: n.

9-10-11⁵**1506****NICOLAUS DE LYRA, CA. 1270-1349****[Glosa de Nicolau de Lyra a la biblia]**⁶

—Basilea

38 cms. Cobertes de fusta i pell.

13

1555⁷

LAGUNA, ANDRÉS DE 1499-1559

Dioscórides traducido e ilustrado.

—Anvers.

29 cms. Gravats.

16

1508

ESGLÉSIA CATÒLICA

Ordinarium vicense.⁸

—Barcelona, Joan Rosembach

23 cms. 133 p. Caplletres i pentagrama a 2 tintes: n i v. Foliat i enquadrernat modern.

/ Església Catòlica — Litúrgia — Ritual /

17

1521⁹

ANTONÍ, SANT, ARQUEBISBE DE FLORÈNCIA, 1389-1459.

Títol del volum: Secu[n]da pars : totius summe maioris beati Antonini.**Títol de l'obra:** [Summa theologica] : cu[m] additio[n]ibus iuris ... Joanne[m] Thierri ...

—París, Andreu Boucard

23 cms. 325 p. Caplletres a 1 tinta: n.

/ Teologia /

20

1509¹⁰

ESGLÉSIA CATÒLICA

In hoc missali parvo diligenti studio emendato continentur misse omnium dominicanum totius anni ...

—Barcelona. Joan Rosenbach.

22 cms. Gravats i caplletres a 2 tintes: n i v. Cobertes de fusta.

/ Església Catòlica — Litúrgia — Ritual /

Canon missæ

XXVI

Inclinatus sacerdos i medio altaris iunctis manibus: sequentē incipiat canonem

Eigit clemētissime pater p̄iesuꝝ christū filiū tuū dñm nostrū suppli ces rogam⁹ et petim⁹ uti accepta habeas et bñdicas hec ✕ dona. hec ✕ munera. hec sancta ✕ sacrificia illibata. In primis q̄ tibi offerimus pro ecclesia tua sancta catholica quam pacificare: custodire: adunare et regere digneris toto orbe terrarum vna cum famulo tuo papa nostro H. et antistite nostro H. et rege nostro H. et omnibus orthodoxis atq; catholice et apostolice fidei cultoribus.

Commemoratio pro viuis

Memeto dñe famulox famularūq; tuarū H. H. et oīm circūstatiū atq; oīm fideliū christianoꝝ: quoꝝ tibi fides cognita est et nota deuocio: pro qb⁹ tibi offe-

d ij

Foli que correspon a l'exemplar número 16 del present catàleg:
Ordinarium vicense, 1508.

21
1512

[Teologia moral]¹¹
21 cms. Caplletres a 1 tinta: n. 1 gravat.

22
1513

NEBRUA, ELIO ANTONIO DE, 1442-1522
[Diccionari]¹²
30 cms. 240 p.

23
1514¹³

HIEREMIAS, PETRUS

Sermones Petri Hieremie Parnormitani et Sicilia etc. De adventu usque ad quadragesimam, quadragesimales ... de expositione oratoris ... de decem preceptis una cum passione Jesu Christi, de fide: quadragesimale, de sanctis per anni circulum.

—Hagenau (França, Alsàcia)
21 cms. Caplletres a 1 tinta: n.
/ Sermons llatins — S. XVI /

23BIS
1515

CALEPINO, AMBROGIO, CA. 1440-1510

Septem linguarum Calepinus, hoc est Lexicon latinum variarum linguarum interpretatione adjecta ...¹⁴

30 cms. Caplletres a 1 tinta: n.
/ Diccionaris poliglots /
/ Llatí — Diccionaris poliglots /

24

1518

TERENCI ÀFER, PUBLI, CA. 195-CA. 159 AC

Publili Terentii aphri comicorum latinorum principis comedie ... In super commentum familiarissimum Jodoci Badii ...

—Lió, Venundatur Lugduni per Constantimum Frandin.

26 cms. Caplletres i gravats a 2 tintes: n i v.

25

1522**Presens ordinarium sacramentorum es val de copiosum ideo sacerdotibus maxime curatis utilissimum cum suis addimentis. Impresus facte et industria Petri Monpersat in en dicta civitate Barchinone Anno Domini 1522.**

—Barcelona, Pere Monpezat.

21 cms. 147 p. Gravats i caplletres a 2 tintes: n i v.¹⁵

25BIS

1526**Decretales Gregorii papa IX ... [Comentari de Bernat de Compostel·la.]¹⁶**

Lugo, Francisci Fradin.

44 cms. Caplletres i cos del text a 2 tintes: n i v.

/ Corpus Iuris Canonici. Decretals /

/ Dret canònic /

26¹⁷**1526**

SIBUDA, RAMON, ?-1436

Theologia naturalis siue liber creaturarum[m] specialiter de ho[m]ij[n]e & de natura eius inqua[m] tum homo et de q[ui] sunt ei necessaria ad cognosce[n]dum seipsum et deo[m] et omne debitu[m] ad quod homo tenetur et obligatur tam deo q[uam] proximo.

—Lió, per Jacobi Myt.

18 cms. Caplletres a 1 tinta: n.

/ Vida espiritual /

27¹⁸**1530**

BUDÉ, GUILLAUME, 1468-1540

Comentarii linguae graecce, Guliellmo Budeo consiliario regio, suplicumque libellorum in regia magistro autore. Indice latino, et greco, locutione etc. diligentiore multo.

—Basilea.

32 cms. 1 caplletra a 1 tinta: n.

/ Grec — Semàntica /

/ Literatura grega — Història i crítica /

/ Llatí — Paraules i frases /

28¹⁹**1534**

PEPIN, GUILLAUME (OP), ?-1533

Opusculum reuerendi patris fratris Guillielmi Pepin sacrae theologie professoris parisiensis clarissimi, ordini praedicatorum, super confiteor, nouissime per eundem recognitum et emendatum.

—París, apud Claudio Chevallonium.

16 cms. Caplletres a 1 tinta: n.

29²⁰**1534**

GAZA, TEODOR, 1398-1475

Theodori Gazae Introdvectionis grammaticae libri quatvor ad dicta versione latina iterum ex actius a quodam graece doctisbus collati: demptis adulterinis quibusdam et versione ubi videbatur castigatori.

—París, Christianus Wechelus.

17 cms.

30²¹**1536**

SUÁREZ, CIPRIANO (SI), 1524-1593

Aristotelis de Arte Rhetorica lib. tres. Ad Alexandrum de Rhetorica. De poetica.

—Venècia, in edibus Bartholomei Zanetti.

16 cms. 1 gravat.

30BIS²²**1536**

SPAGNOLI, GIOVAN BATTISTA (OC), 1448-1516

Bvccolica Baptistae Mantvani, diversis diversorum co[m]mentarijs utilissime declarata.

—Lió, per Theobaldus[m] Paganum.

19 cms. 102 p. Gravats i caplletres a 1 tinta: n.

31

1537[Explicació dels quatre evangelis]²³

—París, Ioannem impressor.

34 cms.

32

1537

CATÓ, MARC PORCI, 234-149 AC

Disticha de moribus nomine Catonis inscripta cum latina et gallica interpretatione ...

—Lugduni, apud heredes Simoni Vincentii.

15 cms. 128 p. Incomplert.

33

1538

ESGLÉSIA CATÒLICA

[Cantoral] [Llibre de cant per la Setmana Santa, falta el foli de portada. En el segon foli comença: Contenta in hoc volumine passio domini nostri Iesu Christi ...]²⁴

—Saragossa. [Georgii Coci Teuthonici?]

38 cms. Gravats, pentagrammes i caplletres a 2 tintes: n i v.

Foli i gravat que corresponen a l'exemplar número 33 del present catàleg:
Llibre de cant de Setmana Santa, 1538.

34²⁵**1539**

ARISTÒTIL, 384-322 AC

Exhibemus tandem, studiose lector, diu expectata Aristotelis priora resolutoria / a Ioanne Francisco Bvrana Veronensi iam recens et latino sermone donata et commentariis exactissimis illustrata; [ed. Hieronymus Bagolinus]

—París, in officina Christiani Wecheli, sub scuto Basiliensi.

34 cms. 274 p. Gravats i caplletres a 1 tinta: n.

/ Lògica /

35²⁶**1511**

PERE LLOMBARD, CA. 1100-1160

Petri Lombardi episcopi Parissiensis Sententiarvm libri IIII : quibus autor ille in diuinis scripturis exercitatissimis, universae theologiae summa ex orthodoxum Patrum decretis atque sententiis, mirabili compendio & arte complexus est ...

—Lió, sumptibus Jacobi de Siuncta [floren] apud Benedictum Bonnun anno publice salusti.

18 cms. 288 p. Caplletres a 1 tinta: n.

/ Església Catòlica — Obres de doctrina i controvèrsia /

36²⁷**1541**

RUPERT DE DEUTZ (OSB), ?-CA. 1130

Ruperti abbatis Tuitiensis de victoria verbi Dei, libri tredecim.

—París, in adibus Ponceti le Creux sub insigni Lupi.

17 cms. 431 p. Caplletres a 1 tinta: n.

/ Bíblia — Comentaris /

37²⁸**1543**

CICERÓ, MARC TUL·LI, 106-43 AC

Collectaneorvm Ioannis Tislini Vogesolotharingi ad Gvlielmvm Savignenyvm mecoenatem suum in epistolas C. ad Q. fratrem lib. III

—Lió, apud Michaelem Parmenteriu[m].

17 cms. Caplletres a 1 tinta: n.

38²⁹**1544**

JOAN FILOPÓ, S. VI

Ioannis grammatici Alexandrei congmento Philoponi in libros priorum resolutivorum Aristotelis commentaria ... interume greco multo elegantius ac castigalus quam antea in latinum versee. Lucillo Philaltaeo interpretate.

—Venècia, apud Hieronymum Scotum.

32 cms. Caplletres i gravats a 1 tinta: n.

/ Aristòtil — Comentaris /

39

1545

RASARIO, JOAN BAPTISTA

Porphyrii vocer cum ammonii explanatione Ioanne Baptista Rasario interprete secunda editio.

—Venècia, apud Hieronymun Scotum.

22 cms. Caplletres a 1 tinta: n.

40³⁰**1549**

ARISTÒTIL, 384-322 AC

Aristotelis, vel Theophrasti De coloribus libellus ; à Simone Portio neopolitanu Latinitate donatus, & commentarijs illustratus ; unà cum eiusdem praefatione, qua coloris naturam declarat.

—París, apud Varcosanum, via Jacobea ad insigne frontis.

18 cms. 102 p.

/ Aristòtil, 384-322 aC. De coloribus — Comentaris /

41³¹**1550**

Lexicon graeco latinum cui quam plurimis locis emendato & maxima vocum copia, tum ex doctissimis quibusque, tum ex Budaei commentariis postremo editis locupletato accessit.

—Lió, apvd Ioannem Frellonivm.

35 cms. Cobertes de fusta i pell.

/ Grec — Diccionaris — Llatí /

/ Grec — Gramàtica /

42³²**1551**

GEORGIUS TRAPEZUNTIIUS, 1396?-1485?

Georgii Traperuntii de re dialectica liber ...

—Lió, apud Antonium Vicentium.

16 cms. 64 p. Incomplert.

/ Retòrica /

43³³**1570**

NEBRIJA, ELIO ANTONIO DE, 1442-1522

Dictionarium Latino hispanicum et vice-versa hispanicalatum, aelio Antonio Nebissenti.

—Anvers.

22 cms.

/ Llatí — Diccionaris — Castellà /

44

1533

HAYMO, BISBE DE HALBERSTADT, ?-853

D. Haymonis episcopi Halberstattensis homiliarum sive manis sermonum ad plebem opus preclarum super evangelia totus anni dominicarum sanctorum feriara ... Pars hyemalis.

—París.

17 cms. 329 p.

45³⁴**1557**

CLEYNAERTS, NICOLAS, 1495-1542

Institvitones ac meditationes in Graecam linguam, N. Clenardo authore cum scholis et praxi P. Antesignani Rapistagensis ...

—Lió, per Petrum Antesinanum.

25 cms. 414 p. Caplletres a 1 tinta: n.

/ Grec — Gramàtica /

46

1570[Llibre d'astrologia]³⁵

—Toledo, Juan de Ayala.

31 cms. Caplletres i gravats a 1 tinta: n.

46BIS

1550

BURANA, IOANNES FRANCISCUS, X. XV-XVI

Aristotelis priora Analytica seu resolutoria Ioannis Francisco Burana veronensi in latinum sermonem versa, comentariis doctissima illustrata. Cum indice que observatione digna visa sunt. His accesserun Hierongmi Bagolini veronensis in eodem libros per breves et dilucidae annotationes que omnia multo quam antea, nunc prodeunt emendatiora.

—Venècia, apud Hieronymum Scotum.

32 cms. Gravats i caplletres a 1 tinta: n.

47

1561

ARISTÒTIL, 384-322 AC

Aristotelis metaphysicorum ut vocant libri XIII ... ad D. Ioannem Bellaium cardinalem

—Liò, apud Gutiel Rovillium sub scuto veneto.

17 cms. 317 p.

48³⁶**1563**

AGUSTÍ, SANT, BISBE D'HIPONA, 354-430

D. Aurelii Agustini Hipponensis episcopi. Omnium operum.

—Liò, apud heredes Jacobi Jvnctae.

18 cms.

49

1564

MONTANYÉS, VICENT (OSA), ?-1573

Comentarii in porphircum phoenicen de quinque communibus vocebus dialecticis, in quibus quaestiones fere omnes tam a graecis, quam latinis generatim disputate, miro quodam artificio continentur ad illustrissimum ac reverendissimum D. D. Bernardum a Cresnedas etc. autore V. Montanyesio augustiniano valentino.

—València, ex typographia Ioannis Mey.

21 cms. Caplletres a 1 tinta: n.

50

1564

PALACIO, PABLO, ?-1582

[Evangelis. Paulus de Palacio]³⁷

—Coimbra.

18 cms. 986 p.

51³⁸**1565**

Las siete partidas del sabio rey don Alonso el nono : nueuamente glosadas por el licenciado Gregorio Lopez.³⁹

—Salamanca. Andrea Portonariis.

39 cms. Caplletres a 1 tinta. A les guardes interiors, manuscrit amb cançons castellanes, amb la notació musical corresponent.

/ Legislació — Castella /

52⁴⁰**1570**

BEAUXAMIS, THOMAS (OC), 1524-1589

Homiliae in omnia qvae per quadragesimam legyntvr evangelia : quibus duplii methodo quae ad interpretationem & doctrinae obseruationem faciunt ... / F. Thoma Beaulxamis parisino carmelita Meldunensi auctore.

—Anvers [Antuerpiae] in edibus viduae et heredem Ioannis Stelsij.

17 cms. 248 p.

/ Bíblia. N.T.. Evangelis — Comentaris /

53

1571

FIORAVANTI, LEONARDO, ?-1588

De secreti rationali ... ecclentissimo doctore el Cavalhiero misser Leonardo Fioravanti bolognere.

— 16 cms. 184 p. Manca la primera plana.

54

1572

VIO, TOMMASO DE, 1468-1533

Thomae de Vio Cajetani ... in praedicabilia Porphirij praedicamenta post praedicamenta & libros posteriorvm analyticorvm Aristotelis castigatissima commentaria : accesserunt praetereà eiusdem ... in D. Thomae Aquinatis librum de ente et essentia commentaria.⁴¹**Thomae de Vio Cajetani cardinalis tituli I ... in praedicabilia prophiri ... Accesserunt preterea eiusdem ... cardinalis doctissima D. Thomae Aquinatis libram de Ente et Essentia, comentaria ...⁴²**

— Lió, apud Simphorianum Beraud.

18 cms.

/ Biblia. A.T.. Ezequiel — Comentaris /

55⁴³**1572**

PINTO, HEITOR (JER), 1528-1584?

F. Hectoris Pinti Lusitani ordinis D. Hieronymi in Ezechielem prophetam commentaria : omnia iudicio et correctioni sanctae romanae & uniuersalis Ecclesiae subiecta sunt.

— Anvers, in aedibus viduae & haeredum Ioannis Stelsij.

18 cms. 419 p.

/ Biblia. A.T.. Ezequiel — Comentaris /

56

1572

TITTELMANS, FRANCISCUS (OFM), 1502-1537

Compendium physicae Francisci Titelamanni ad libros aristotelis de naturali philosophia utilissimum, nunc opera Antonii Jordanae scholiis illustratum.

—Barcelona, in aedibus Petri Mali.

22 cms. 103 p. Caplletres a 1 tinta: n.

57

1573

ROGART, JOAN PERE.

Homiliae in evangelia dominicalia iuxta literam ... Pars hyemalis per F. Ioannem Rogardum ordi F. Minorum, tomus primus ...

—Lió, apud Symphorianum Beraud.

18 cms. 292 p. Caplletres a 1 tinta: n.

58

1573**Novum testamentum cum notationibus in fines.**

12 cms. 612 p.

/ Bíblia. N.T./

59

1573**Ordo servitus celebrandi missas et solemnes et privatas, una cum rubricis missalis, ... defectibus circa missam ...**

—Madrid, Franciscus Sanchez.

11 cms.

/ Església Catòlica – Litúrgia /

60

1574

VIVES, JOAN LLUÍS, 1492-1540

Ioannis Lodovici Vivis valentini, linguae latinae exercitatio. P. Mottae complutensis scholiis et annotationibus illustrata ...

—Lió, apud Gulielmum Rovillium sub scuto veneto.

17 cms. 128 p.

/ Llatí — Llibres de conversa i frases /

61⁴⁴**1575**

AZPILCUETA, MARTÍN DE, 1492-1586

Enchiridion sive manuale confessariorum et penitentium etc. autore Martino ab Arpilcueta doctore navarro, ad S.D.N Gregorium XXIII ...

—Lió, apud Guliel. Rovillium sub scuto veneto.

18 cms. 704 p.

/ Confessió /

62⁴⁵**1576**

ARISTÒTIL, 384-322 AC

Aristotelis logica : ex accurata recognitione Nicolai Gruchij ad Ioachimi Perionij & suam interpretationem ; eiusdem Gruchij in singulos libros argumenta & notae cum eiusdem disputatione de nomine dialectices & logices & quò singuli libri organi Aristotelis pertineant.

—Lió, apud Guliel Rovillium sub scuto veneto.

18 cms. 704 p.

/ Lògica /

63⁴⁶**1576**

ARISTÒTIL, 384-322 AC

Physicorum aristotelis libri, Ioachimo Peronio interprete nunc vero opera doctissimi Nicolai Grouchij integre restituti, limali et emendati, ...

—Lió, apud Guliel. Rovillium sub scuto veneto.

19 cms. 780 p.

/ Filosofia de la natura / Física /

64⁴⁷**1576**

HOLLIER, JACQUES, ?-1562

Tractado de la materia de cirugia compuesto por Jacobo Hollerio Stempano medico de Paris, interpretado por Hieronymo Murillo, cirujano de Çaragoça.

—Saragossa, Miquel de Huessa.

15 cms. 104 p. Caplletres a 1 tinta: n.

65

1578

MANUZIO, PAOLO, 1512-1574

Las elegancias de Paulo Manuncio, traducido del toscano por Lorenzo Palmyreno.

—València.

15 cms. 120 p. Incomplert.

66

1580

FRAPOSO, JUAN

Parte segunda de la cirugia en que se contiene la glosa sobre los erotemas...

—Madrid. Alonso Gómez.

15 cms. 551 p.

67

1580

TITTELMANS, FRANCISCUS (OFM), 1502-1537

Compendivm dialecticae F. Titelmanni ad libros logicorvm Aristotelis ...

—Barcelona.

21 cms. 90 p. Incomplert.

68

1580

VIO, TOMMASO DE, 1468-1533

Summa totius theologiae D. Thomae Aquinatis doctoris angelici ordinis fratrum praedicatorum cum commentariis, R. D. D. Thomae de Vio, caietani, cardenalis ... Pars prima.

—Venècia, heredem Hieronymi Scoti.

33 cms. 363 p. Desenquadrnat.

69

1570

VIO, TOMMASO DE, 1468-1533

Secunda secundae summae theologiae doctoris angelici S. Thomae Aquinatis cum comentariis reverendiss, in christo patris D. D. Thomae de Vio, caietani, ...

—Venècia, heredem Hieronymi Scoti.

33 cms. 478 p. Caplletres a 1 tinta: n. Desenquadrnat.

70

1570

VIO, TOMMASO DE, 1468-1533

Tertia pars summae theologiae angelici doctoris S. Thomae Aquinatis cum comentariis reverendiss, in christo patris D. D. Thomae de Vio, caietani, ...

—Venècia, heredem Hieronymi Scoti.

33 cms. Caplletres a 1 tinta: n. Desenquadrnat.

71

1582

ESGLÉSIA CATÒLICA

Pontificale romanum ad omnes pontificas caeremonias ... ac in tres partes distinctas ...

—Venècia apud Iuntas.

38 cms. 259 p. Gravats, pentagrammes i caplletres a 2 tintes: n i v. Cobertes de fusta i pell.

72⁴⁸**1585**

RULAND, MARTIN, 1532-1602

Martini Rulandi medici synonima, copia verborum grecorum ...

—Lió, excudebat Ioannes Lertovt.

17 cms. Sense cobertes.

73

1585

GONZALEZ DE MENDOZA, JUAN, FR.

Historia del gran reino de la China.

16 cms. 446 p. Incomplert.

74⁴⁹**1586**

DÍEZ, FELIPE (OFM), 1550?-1601

Concionum dominicarum ... Tomus quartus. Authore R. P. F. Philippe**Diez, lusitano, ...**

—Lugduni, expensis Laviniani Pern[ot].

18 cms. 976 p.

75⁵⁰**1588**

OÑA, PEDRO DE (O DE M)

**Almae Florentissima complutensium academia. Comentaria una cum
quaestionibus super universam Aristotelis logicam magnam dicata. Auto-
re [...] Petro de Oña, burgensi, S. theologica presentato ...**

—Alcalà de Henares, heredes Ioannis Gratianis.

22 cms. 305 p. Caplletres a 1 tinta: n.

76⁵¹**1592**

BAIRO, PETRUS DE, 1468-1558

Secreti medicinali D. M. Pietro Bairo

—Venècia, Giacomo Cornetti.

15 cms. 216 p. Caplletres a 1 tinta: n. Incomplert.

77⁵²

1592

PLA, JERONI

Hieronymi Plati ex societate Jesu de bono status religiosi libri tres ...

—Lugduni, apud Ioannem Baptisam Bujsson.

19 cms. 758 p.

78⁵³

1523

AVILA, ESTEBAN DE (SI), 1549-1601

De censuris ecclesiasticis tractatus, Stephano de Avila, abulensi, presbitero societatis Iesu ...

—Lió, sumptibus Iacobi Cardon et Petri Cavellat.

15 cms. 704 p.

79⁵⁴

1540

CLICHTOVE, JOSSE, 1472/73-1542

Introductiones artificiales in Logicam Iacobi Fabri Stapulensis, per Iudo-cu[m] Clichtoueum ... collectae, ac familiari commentatio declaratae ; Ivdoci item Clichtovei Interminorum cognitionem introductio, cum altera de artium diuisione, eiusdemq[ue] in utraq[ue] annotatiunculis ...

—Lió, haeredes Simonis Vincentij.

16 cms. 274 p.

80

1596

RIBERA, PETRO DE

Alphabetum proprietatis nominum latini sermonis.

15 cms. 270 p. Incomplert.

81⁵⁵**1596**

VIVALDO, MARTÍN ALFONSO, 1545-1605

Candelabrum avrevm Ecclesiae S. Dei : a R.D. Don Martino Alfonso de Viualdo ... aeditum & in tres partes diuisum : in quo de septem sacramentis, censuris & irregularitatibus materie mirabiliter elucidatur ... : additio etiam indice generali totius operis, alphabetico ordine summa diligentia concinnatum ...

—Barcelona, Valentini Vilomara.

21 cms.

82⁵⁶**1595**

VIVALDO, MARTÍN ALFONSO, 1545-1605

Candelabrum aureum ecclesia sancta Dei A. R. D. don Martino Alfonso de Vivalbo, hispano, S. theologiae professore ceditum et in tres partes divissum etc.

—Saragossa, Miachaelem Ximenum Sanchez.

21 cms.

83⁵⁷**1597**

JIMÉNEZ ARIAS, DIEGO (OP), 1490-1578

Lexicon ecclesiasticum latino-hispanicum, ex sacris bibliis conciliis pontificum, ... opus novum ...

—Barcelona, Iacobi a Cendrat.

31 cms. 320 p. Capllettes a 1 tinta: n.

84

1599**Bulla indictionis sacri oecumenici et generalis concilii tridentini ... index librorum prohibit ...**

—Barcelona, Sebastianum de Cormellas.

15 cms. 337 p.

85⁵⁸

1599

SUAREZ DE SAINTE MARIE, JACQUES, BISBE DE SÉES, 1551-1614

Conciones viginti tres in tria prima Apocalypsis capita : habita in celeberrima cathedrali ecclesiae Lugduniensi per R.P.F. Iac. a S. Maria ... additi sunt sermones sex pro diebus Dominicis Aduentus ac festis Conceptionis Virginis & Nativitatis Domini.

—Lió, Horatium Cardon.

16 cms. 688 p. Caplletres a 1 tinta: n.

86

1531

Secunda pars scpeculi cum additionibus Ioannis Andree et Bal, suo loco [...] politis cum suo repertorio num bastems tam utili ac mirifico ordine constructo [...] que notatu signa [...]

—Lió.

23 cms. 324 p. Caplletres a 1 tinta: n.

87⁵⁹

1598

LANCELOTUS, IOAN PAULO

Institutiones iuris canonici quibus ius pontificum singulari methodo libris quatuor ...

—Venècia, Ioannem Bernardum Sessam.

22 cms. Caplletres a 1 tinta: n.

Annex 2**Exemplars no datats****7BIS****[Cantoral] [Missal de cor de Sant Pere]**

42 cms. Caplletres il·lustrades. Pentagrama, notació i caplletres a diverses tinteres.

12**Incipit summa que vocatur catholicon edita a frate Johanne de Janua ordinis fratrum predicatorum.**

33 cms. Cobertes de fusta i pell. Espai de les caplletres en blanc.

14**Magistri Gasparis Haslachii ad lectorem admonitio [fol. II] Sacri canonis misse expositio resoltissimo literalis et suplica [fol. I]**

26 cms. 231 p. Gravats dins les caplletres. 1 tinta: n. Dibuixos marginals. Les cobertes estan formades per un fragment de cantoral amb caplletres. Incomplert.

15

OVIDI NASÓ, PUBLI, 43 AC-17 DC

[Metamorphoseos Reverendi patri magistri Petri Lavinii philosophi... ac theologi in metamorphosie Ovidii topologiae e narrationes.]⁶⁰

26 cms. 216 p. 1 gravat. Caplletres a 1 tinta: n. Incomplert.

19

CICERÓ, MARC TUL·LI, 106-43 AC

Rhetorica Tullii M. T. Ciceronis oratoris clarissimi lingua latina facile ...

19 cms. Espai per les caplletres en blanc.

Annex 3**Exemplars no localitzats**18⁶¹**[1528]**

ARISTÒTIL, 384-322 AC

**Secreta secretorum philosophorum magistri Aristotelis secretum secreto-
rum ...**—Lugduni : impressum in edibus Antonij Bla[n]chard, 1528 die XXIII men-
sis martij.

/ Ciències naturals /

Caplletra que correspon a l'exemplar número 7bis del present catàleg:
Missal de cor de Sant Pere de Ripoll.

Annex 4

Exemplars no localitzats per Tomàs Raguer i Fossas⁶²

219⁶³**1593**

ESGLÉSIA CATÒLICA

Constitutionem provincialum.

20 cms. Falta portada.

221**1588**

PÉREZ DE VALDIVIA, DIEGO, 1510-1589

**De sacra ratione concionandi / opvs Iacobi Peresii a Valdivia ... ; additvs
est in fine libellvs eivsdem argumenti verè aureus, editus pridiemiuſſu ...
cardinalis Caroli Borrom[aj]ei ...**

—Barcelona, Petri Mali.

21 cms.

[falten 16 primeres planes] [U.B. fons antic]

253**1544**

**Matthei Gribaldi de Rat. Stud. Lió, Ioannes et Franciscus Frellone, fra-
tes.**

—Lió, Joan i Francesc Frelloni.

16 cms. 299 p. Falten 6 primeres planes.

260⁶⁴**1596**

**[Oracur] mental, tratado quinto; Mortificecia, tratado sexto; Sacramen-
tos; De la presencia de Dios.**

—Barcelona, Jaume Cendrat.

15 cms. 468 p. Falten 5 primeres planes i portada.

336

1599

FONSECA, CRISTOBAL DE
Tratado del amor de Dios.
Falta portada.

Annex 5

Taula d'autors

Nom de l'autor	Núm. inventari
AGUSTÍ, SANT, BISBE D'HIPONA, 354-430	48
ANTONÍ, SANT,	
ARQUEBISBE DE FLORÈNCIA, 1389-1459	17
ARISTÒTIL, 384-322 AC	18, 34, 40, 47, 62, 63
AVILA, ESTEBAN DE (SI), 1549-1601	78
AZPILCUETA, MARTÍN DE, 1492-1586	61
BAIRO, PETRUS DE, 1468-1558	76
BEAUXAMIS, THOMAS (OC), 1524-1589	52
BUDÉ, GUILLAUME, 1468-1540	27
BURANA, IOANNES FRANCISCUS, X. XV-XVI	46BIS
CALEPINO, AMBROGIO, CA. 1440-1510	23BIS
CATÓ, MARC PORCI, 234-149 AC	32
CICERÓ, MARC TUL·LI, 106-43 AC	19, 37
CLEYNAERTS, NICOLAS, 1495-1542	45
CLICHTOVE, JOSSE, 1472/73-1542	79
CUCCHI, MARCO ANTONIO, 1506-1567	7
DÍEZ, FELIPE (OFM), 1550?-1601	74
ESGLÉSIA CATÒLICA	16, 20, 33, 71, 219
FIORAVANTI, LEONARDO, ?-1588	53
FONSECA, CRISTOBAL DE	336
FRAPOSO, JUAN	66
GAZA, TEODOR, 1398-1475	29
GEORGIUS TRAPEZUNTIIUS, 1396?-1485?	42
GONZALEZ DE MENDOZA, JUAN, FR.	73
HAYMO, BISBE DE HALBERSTADT, ?-853	44
HEINRICH VON GORKUM, CA. 1386-1431	2
HIEREMIAS, PETRUS	23
HOLLIER, JACQUES, ?-1562	64
JIMÉNEZ ARIAS, DIEGO (OP), 1490-1578	83
JOAN FILOPÓ, S. VI	38
LAGUNA, ANDRÉS DE 1499-1559	13
LANCELOTUS, IOAN PAULO	87
MANUZIO, PAOLO, 1512-1574	65

MEDIOLANO, MICHAEL DE	3
MONTANYÉS, VICENT (OSA), ?-1573	49
NEBRIJA, ELIO ANTONIO DE, 1442-1522	22, 43
NICOLAUS DE LYRA, CA. 1270-1349	9, 10, 11
OÑA, PEDRO DE (O DE M)	75
OVIDI NASÓ, PUBLI, 43 AC-17 DC	15
PALACIO, PABLO, ?-1582	50
PEPIN, GUILLAUME (OP), ?-1533	28
PERE LLOMBARD, CA. 1100-1160	35
PÉREZ DE VALDIVIA, DIEGO, 1510-1589	221
PINTO, HEITOR (JER), 1528-1584?	55
PLA, JERONI	77
RASARIO, JOAN BAPTISTA	39
RIBERA, PETRO DE	80
ROGART, JOAN PERE	57
RULAND, MARTIN, 1532-1602	72
RUPERT DE DEUTZ (OSB), ?-CA. 1130	36
SANCHEZ DE VERCIEL, CLIMENT	4
SIBIUDA, RAMON, ?-1436	26
SPAGNOLI, GIOVAN BATTISTA (OC), 1448-1516	30BIS
SUAREZ DE SAINTE MARIE, JACQUES, BISBE DE SÉES, 1551-1614	85
SUÁREZ, CIPRIANO (SI), 1524-1593	30
TERENCI ÀFER, PUBLI, CA. 195-CA. 159 AC	24
TITTELMANS, FRANCISCUS (OFM), 1502-1537	56, 67
VIO, TOMMASO DE, 1468-1533	54, 68, 68, 70
VIVALDO, MARTÍN ALFONSO, 1545-1605	81, 82
VIVES, JOAN LLUÍS, 1492-1540	60

Annex 6 Taula cronològica

Data . . . . . Núm. d'inventari	Data . . . . . Núm. d'inventari
1479 1	1544 . . . . . 38, 253
1487 . . . . . 2, 3, 5	1545 39
1495 4	1549 40
1496 5	1550 . . . . . 41, 46bis
1497 6	1551 42
1498 7	1555 13
1500 8	1557 45
1506 . . . . . 9, 10, 11	1561 47
1508 16	1563 48
1509 20	1564 . . . . . 49, 50
1511 35	1565 51
1512 21	1570 . . . . . 43, 46, 52, 69, 70
1513 22	1571 53
1514 23	1572 . . . . . 54, 55, 56
1515 . . . . . 23bis	1573 . . . . . 57, 58, 59
1518 24	1574 60
1521 17	1575 61
1522 25	1576 . . . . . 62, 63, 64
1523 78	1578 65
1526 . . . . . 25bis, 26	1580 . . . . . 66, 67, 68
1530 27	1582 71
1531 86	1585 . . . . . 72, 73
1533 44	1586 74
1534 . . . . . 28, 29	1588 . . . . . 75, 221
1536 . . . . . 30, 30bis	1592 . . . . . 76, 77
1537 . . . . . 31, 32	1593 219
1538 33	1595 82
1539 34	1596 . . . . . 80, 81, 260
1540 79	1597 83
1541 36	1598 87
1543 37	1599 . . . . . 84, 85, 336

Annex 7**Taula de matèries**

Matèria	Núm. d'inventari
Aristòtil — Comentaris	38
Aristòtil, 384-322 aC. De coloribus — Comentaris.....	40
Bíblia — Comentaris.....	36
Bíblia. A.T. Ezequiel — Comentaris	54, 55
Bíblia. N.T.	58
Bíblia. N.T. Evangelis — Comentaris.....	52
Ciències naturals.....	18
Confessió	61
Corpus Iuris Canonici. Decretals	25bis
Diccionaris poliglots	23bis
Dret canònic	25bis
Església Catòlica — Litúrgia	59
Església Catòlica — Litúrgia — Ritual	16, 20
Església Catòlica — Obres de doctrina i controvèrsia.....	35
Filosofia de la natura / Física	63
Grec — Diccionaris — Llatí	41
Grec — Gramàtica.....	41, 45
Grec — Semàntica.....	27
Legislació — Castella	51
Literatura grega — Història i crítica	27
Llatí — Diccionaris — Castellà	43
Llatí — Diccionaris poliglots	23bis
Llatí — Llibres de conversa i frases	60
Llatí — Paraules i frases	27
Lògica	34, 62
Retòrica.....	42
Sermons	1, 3
Sermons llatins — S. XVI.....	23
Teologia	17
Vida espiritual	26

Notes

1. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
2. Nota redactada per Tomàs Raguer i Fossas: "N'hi ha un exemplar a la biblioteca provincial de Tarragona, un altre a la Universitat de Càller i un altre a la biblioteca del British Museum de Londres. Vegeu HAELLER *Bibliografia ibérica del siglo XV*. GIMÉNEZ CATALÁN, *Bibliografía Ilerdense*."
3. Segons les anotacions de l'exemplar, procedeix del fons que es troava a la rectoria de Sovelles. Segons un esquema confeccionat per Eudald Graells, procedeix del monestir de Santa Maria de Ripoll. Les dues dades es refereixen als dos documents relligats en un sol volum; Sextus=1487, Clementine de Tortis=1496.
4. Títol extret de la coberta.
5. N° 9, vol. 3; n° 10, vol. 1; n° 11, vol. 2.
6. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
7. Totes les dades de l'exemplar s'han extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
8. Nota d'Eudald Graells: "Ritual de la catedral de Vic, falta la portada i molts fulls, començament del segle XVI? Segons Miquel dels Sants Gros i Pujol, són dos exemplars únics, el de Ripoll i un altre de Vic."
9. Fitxa confeccionada amb el suport del catàleg antic de la Universitat de Barcelona.
10. Peu d'impremta extret del catàleg del Fons Antic de la Universitat de Barcelona. Nota d'Eudald Graells: "És important perquè és un exemplar complet. A la biblioteca de Catalunya i a la Nacional de Madrid n'hi ha exemplars incomplets."
11. Falta la portada i els dos primers folis. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
12. Arriba a la S ante O i falta la portada.
13. Íd. nota 9.
14. Falta tota la lletra A i una coberta. Títol extret del catàleg del Fons Antic de la Universitat de Barcelona.
15. Nota d'Eudald Graells: "És molt important. És complet. Un altre és a l'arxiu de Vic, que li falta un full, i un altre a la Biblioteca Nacional de Madrid."
16. Nota de Tomàs Raguer i Fossas.
17. Íd. nota 9.
18. Íd. nota 9.
19. Íd. nota 9.
20. Íd. nota 9.
21. Íd. nota 9.
22. Íd. nota 9.
23. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas. Falta la portada; els 4 primers folis estan molt malmesos
24. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
25. Íd. nota 9.
26. Íd. nota 9.
27. Íd. nota 9.
28. Íd. nota 9.
29. Íd. nota 9.
30. Íd. nota 9.
31. Íd. nota 9.
32. Íd. nota 9.
33. Íd. nota 9.
34. Íd. nota 9.

35. Títol de la papereta de Tomàs Raguer i Fossas: "Libro de astrologia. Prólogo y una lista de todos los autores citados en la obra. Impreso el presente libro en la imperial ciudad de Toledo, en casa de Juan de Ayala, que santa gloria haya. Acabóse en 22 de noviembre."
36. Ídem. nota 9. Dels 9 volums que comprenia l'obra, només se'n disposa de 3: l'1, el 5 i el 8, aquest últim separat en 2 volums.
37. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
38. Íd. nota 9.
39. Només hi consten la partida 1a i 2a.
40. Íd. nota 9.
41. Títol extret del registre bibliogràfic del Fons Antic de la Universitat de Barcelona.
42. Títol extret de la papereta redactada per Tomàs Raguer i Fossas.
43. Íd. nota 9.
44. Íd. nota 9.
45. Íd. nota 9.
46. Íd. nota 9.
47. Íd. nota 9.
48. Íd. nota 9.
49. Íd. nota 9.
50. Íd. nota 9.
51. Íd. nota 9.
52. Íd. nota 9.
53. Íd. nota 9.
54. Íd. nota 9.
55. Íd. nota 9.
56. Íd. nota 9.
57. Íd. nota 9.
58. Íd. nota 9.
59. Íd. nota 9.
60. Títol extret del f. 1.
61. Ídem. nota 9. La fitxa redactada per Tomàs Raguer i Fossas ens indica que l'AHSMR disposava d'aquest exemplar. Un esquema que ajudava a la localització dels exemplars d'aquest fons, quan es trobava a l'Arxiu Històric de Santa Maria de Ripoll, confeccionat per Eudald Graells, ens indicava l'existència d'aquest exemplar. Tanmateix, és possible que es referís a un altre llibre, que efectivament duu el nº 18 al llom, però que no és el que correspondría amb la papereta de Tomàs Raguer. Concretament ens referim a: SOLER, BERNABÉ. *El Arte del maestro Antonio de Librixa y sintaxis del maestro Torrella, en las dos lenguas latina y castellana*. València, 1612.
62. La numeració de les paperetes redactades, la majoria d'elles, per Tomàs Raguer i Fossas, acaben amb el número 87. A partir d'aquest punt, segueixen les cinc paperetes que descriuen els cinc exemplars que es relacionen. Abans d'aquestes, intercalada, hi ha un fulla, escrita per Tomàs Raguer, que textualment diu: "No sé on els tinc desats." Evidentment, ni en el moment de redactar aquest catàleg, ni quan s'ha procedit amb el trasllat del fons de Santa Maria cap a l'Arxiu Històric Comarcal de Ripoll, hem pogut localitzar aquests exemplars. Notem, finalment, que pel que fa a totes les dades d'aquests exemplars, al no haver pogut ser comprovades amb els llibres originals, hem respectat les que s'especifiquen, tant a les paperetes del senyor Raguer, com en el catàleg del Fons Antic de la Universitat de Barcelona.
63. Íd. nota 9. Hem utilitzat el número d'inventari especificat en les paperetes de Tomàs Raguer i Fossas.
64. Íd. nota 63.

